

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.
NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20 BARCELONA.	PREU DE SUSCRIPCIÓ Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals. Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18
---	--

MONUMENT A COLON.

CEMENTIRI DEL OEST.

Sr. Lopez y Lopez: Jo no vaig tenir temps de guanyar diners... ¿Voldria ferme un anticipo.

El amo criado.

LO BANCH DE TORMS.

No 's figurin que vaja a parlarlos de accions, ni de dividendos ni de primas: lo banch de Torms no es cap banch de credit: es un banch d' iglesia.

Obrin lo diccionari geografich d' Espanya y veuran que Torms es un poblet de la provincia de Lleyda, que forma part del jugat de la mateixa capital, de la qual dista sols algunas horas; poblet agricola que conta tot lo més unes vuitcentas animas, compresas las de canti.

Entre las animas en general, s' hi conta la del rector mossen Antón Torrellas y las de tres ó quatre feligresos, que sense ser Massinis ni Gayarres, cantan a l' iglesia.

Coneguda una part dels principals personatjes, comensem l' historia.

Fa déu ó dotze anys los cantadors del cor havian d' estarse drets tota la missa, y com que anavan fentse vells, la broma resultava cada dia més pesada.

Si fins als canaris, verdums y passarells se 'ls posa unas canyetas a la gabia perque cantin ab comoditat, no estranyaran que 'ls cantadors de Torms aspiressin a la possessio de un banch.

A dreta lley, qui havia de pagar lo era l' rector; pero com que entre la classe está molt més generalizada la moda de cloure 'l puny que la de obrir la mà, despues de una amplia discusió, aquells quatre cantadors qu' eran quatre calassas, quatre bons jans a carta cabal, van determinar costejar lo banch de las sevas butxacas.

Y vels 'hi aquí com lo poble de Torms, mo't avants que Vilanova, Mataró, Igualada, Sabadell y Tarrassa, va tenir banch. Fins va tenirlo primer que Lleyda, la capital de la provincia.

Lo banch de Torms funcionava ab tota regularitat. Tots los dias de festa y sempre que hi havia funeral sostenia las quatre ancas venerables dels cantadors de la parroquia. Tal era son únich servey. Ni la més petita perturbacio, ni 'l més minim incomodo alterava las funciones del banch de Torms. (Quants banchs de credit no podrian tenirse per ditxosos de gosar de una vida tant tranquila y sossegada!

Desgraciadament un dia va morirse un dels quatre cantadors ex-propietari del banch. S' anomenava Maciá Pinyol. Los tres companys de glorias y canturias van honrar degudament la seva memoria, asseyente sobre 'l banch entre cantada y cantada dels funerals.

—¡Pob e Pinyol!... deya un d' ells.
—En aquest mon, al cap-de-vall no som res, observava 'l segon.

—Es un camí que tots l' hem de fer, afegia 'l tercer.

—Estavan tristos? ¿Estavan contents?
Dificil averiguarho.
L' únich que se sab es qu' estavan més amples.

Lo difunt deixava a més del banch no sé quants fills. De totes maneres jo responch de dos que han intervinut més ó menos en aquesta veridica historia.

Haig d' advertir avants de passar endavant, que 'ls dos fills de n Maciá Pinyol, son liberals tots dos; si bé que també ho era 'l seu pare, per més que cantava a l' iglesia. Pero 'ls fills.. (no sé si m' entendrán), son més punxaguts, menos amichs del rector, més montats a la moderna, incapassos de anarsen a l' iglesia a cantar.

Cert diumenje, a un dels dos germans, (no l' heréu, 'l petit,) se l' hi va ocorre pujar al cor y pendre asiento en lo banch dels cantadors.

Sorpresa dels tres feligresos.
—Escolléu, va dir lo Xich de ca 'n Pinyol: quan va ferse aquest banch ¿lo meu pare no va pagar la seva part corresponent?

—Es ben cert.
—Donchs, sent aixís, ningú podrá negarme 'l dret de seurehi.

Los cantadors van donarse per convenuts
En cambi 'l rector fet una furia, va moureli un sagramental, y 'l Xich va retirarse, anant a contar lo succehit al seu germa gran, al heréu Joseph Pinyol y Miró.

Es la primera vegada que 'l Banch de Torms promovia disgustos.

Lo diumenje immediat, també eran quatre 'ls que seyan sobre 'l Banch de Torms, los tres feligresos... y l' heréu.

L' heréu va dir:—Soch heréu del meu pare: en virtut de testament posseheixo sos bens, drets y accions, de manera que la quarta part de las accions del Banch de Torms son mevas. A seure me 'n vaig y qui hi tingui res que dir, que vinga.

Lo rector, al punt de dalt, va repetir l' escena del anterior diumenje. Inútil: l' heréu Pinyol no va donarse per entés, ni 's va moure del Banch.

L' endema pel poble no 's parlava sinó del Banch de Torms.

Y 'l rector va anar a trobar al arcalde.
Y l' arcalde va cridar al hereu Pinyol.
—Noy, escolta: ¿qué tens ganas de que 't segueixin una causa criminal?

—Ay, ay, ¿perqué?...
—Mira que 'l rector m' ha enviat un ofici, dihentme que tú l' has deshobehit.

—¿Per haver segut en lo Banch, que en part va deixarme 'l pare?... Hi tinch dret...

—Creume noy, no t' emboliquis, y pel bé que 't vull al cor no hi vajs.

L' hereu Pinyol va retirarse capficat.—¿En quin pais estem se preguntava, que l' autoritat eclesiastica y la municipal desconeixen fins lo dret de propietat?

Despues de molt barrinar, pochos dias despues, se 'n aná a veure a l' arcalde y l' hi digué:

—L' ordre de no tornar a seure al banch del cor, ¿no 'm podrian fer l' obsequi de donarmela per escrit?

—¿Han vist may un arcalde tartamudejar?...
—Ja veurás, noy, ja veurás... (y 's gratava l' orella) avants de donarte cap paper... ¿entens?... Avans de donarte cap paper desitjo consultarlo.

—Está molt bé, digue l' hereu Pinyol.

Y l' immediat diumenje, avants de l' hora de la missa, ja tornava a seure en lo banch.

Lo rector va donarli una bordada. ¡Oh, si ab la vista hagués pogut matarlo! Impossibile que s' imaginin un rector més destrempat. Si 'ls carlins gobernassin, de l' hereu Pinyol no 'n quedarian ni las cendras. Lo poble de Torms presenciaria un espectacle nou: un auto de fé. ¿Hont s' es vist un fill que defensa la propietat del seu pare?

De manera que no podent valerse del arcalde, que a horas d' are encare 's grata l' orella, pensant que te de consultarlo, 'l rector de Torms va apelar al recurs de girarse, a milja misa, de cara al públich, declarant: que si l' hereu Pinyol seguia ocupant lo banch del cor, d' aquell dia en avant no diria missa, quedantse sense pastura 'espiritual las ovellas de Torms.

L' hereu Pinyol desconfia de las tals ovellas molt propensas a tornarse llops, sobre-tot quan lo rabadá té la poca latxa d' aixussarlas, aixís es que de moment ha deixat de ocupar lo Banch del cor, sense renunciar empero als drets que l' hi pertocan, com a legi im heréu del seu pare, y possehedor ab tal motiu, de la quarta part del sobredit Banch.

Y are 'l lector que fassa 'ls comentaris.
Pretén lo rector que «tot lo qu' entra a l' iglesia es seu.»

Principi absurdo que podria produhir fatals consecuencias, dat que a l' iglesia de Torms com a totes las iglesias, hi entran noyas solteras y donas casadas, y 'l rector se guardarà de dir que tot lo sexo femeni del poble es seu.»

Al m' u entendre 'l dret de l' hereu Pinyol es inquestionable.

Si 'l seu pare va pagar la quarta part del Banch—lo fuster pot justificarlo una de dos: ó bé 'l deixan seure tranquilament ó l' hi donan la part de Banch del cor que l' hi pertoca.

Ja 'm faig cárrech que aixó últim té 'ls seus inconvenients: perque si 'n trehuen un trós per qualsevol dels dos extrems, lo Banch se queda no més que ab dugas potas, y 'l dimoni que s' hi assegui. Y si 'n trehuen un trós del mitj lo banch s' aclofa.

De totes maneres lo Banch de Torms es un Banch en liquidació.

P. DEL O.

P. S.—Despues de escrit lo que precedeix rebo una carta de Torms, dihentme que aquest dia, tornant Mossen Torrellas del poble de Granyeva, montat sobre un roci ó una mula, va toparse pel camí ab l' hereu Pinyol. Véurel y senyarse com si vejés al mal esperit, sigu' obra de un instant.

Sempre 'l mateix: denanéu als capellans lo qu' es vostre y 'us pendrán pel dimoni.

Y a propòsit: are que 'l príncep alemany es aquí, ¿no seria convenient demanarli que 'ns envies a n' en Bismarck per uns quantos dias, ab l' encárrech de arreglar lo conflicte del Banch de Torms?

P. DEL O.

FRINEA.

Hi havia a Grecia una dona mo't hermosa. Acusada no sé d' quina falta: 'l seu defensor devant del tribunal, va demanarli qu' s' presentés, y a lo millor de la defensa ¿sabeu quina'n va f'?

De una estrabada va tirar la túnica a terra.

—Conti'm'eu a, digué l' advocat: y quan haguéu admirat aque'l portento de bellesa, diguéu si es possible que una dona tant hermosa pugá ser culpable y véures en ternada.

Los jujes, davant de Frinea, que aixís s' anome-

nava aquella dona, enlluhernats y seduhits, la van absoldre.

La Frinea de avuy es Donna Juanita.
Acusada per la Junta del Hospital de no sé quinas libertats, tractavan de desterrarla del Teatro Principal.

La Junta del Hospital es una especie de tribunal censor d' aquell teatro. Pel seu gust las empresas no representarian cap més obra que la *Vida de san Luis Gonzaga*.

Es una Junta molt púdica.

Quan la Frineschiini ensenya las cuixas y las pantorrillas, la Junta 's posa las mans als ulls y mira per entremitj dels dits, tornantse tota roja, no sé si de vergonya ó de que.

A las trenta vegadas de representarse *Donna Juanita*, no va poder aguantarse més y va prohibir la representació de l' obra.

Una representació més, y l' empresa feya trenta un y guanyava la partida.

Haventhi hagut desacort un tribunal compost de tres representants de Hospital y altres tres de l' Empresa ha tingut de fallar la causa.

Lo tribunal va reunir-se a ca 'n Justin.

Representavan a la Junta tres joves: (un ex-diputat y ex-gobernador civil, actual director de un diari progresista, un tinent d' arcalde y 'l secretari de la Junta del Hospital) representavan a l' empresa tres guetos (dos rics capitalistas l' un ex-senador y senador l' altre y un acadamat fabricant y diputat, célebre autor de un *Códich de bona educació*).

La juventut carniciona del dia defensava l' austeritat. La ex juventut, recordant, sens dupte millors temps, defensava l' hermosura.

¡Vivan los guetos!

Ignoro si 'l tribunal va exigir que 's presentés el cuerpo del delito.

Lo nostre dibuixant créu que sí, y ha presentat l' escena del judici, tal com ell l' ha concebuda.

Donna Juanita, moderna Frinea, triunfant dels seus jujes.

La Junta del Hospital: vensuda y humillada.

—Pero senyors, deya un dels defensors de la prohibició ¿qué no venhen que 'l temps ha refrescat molt y que la representació de *Donna Juanita* es fins un perill pels artistas? Ab aquest fret una pulmonia s' agafa ab una ensumada.

Y un dels guetos, defensor del espectacle, va respondre.

—Deixis de fret, sant cristiá; deixis de fret y depulmonias... ¿Y l' escafor natural?

P. DEL O.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Tant mateix *La figlia de madame Angot* guisada a l' italiana va sortir una mica carregada de formatje y 'l públich va fer alguns escarafalls, donant per resultat que l' opereta de Lecocq ha sigut excluida del menú del Principal.

Mentres tant la Junta del Hospital y 'ls representants de l' empresa están discutint si s' ha de retirar ó no la *Donna Juanita*. ¡Bravol A la trentena representació s' adonan que l' obra está exornada ab un gran luxo de pantorrillas. Senyors del Hospital: aixó 'm recorda aquell refran: «Harto el diablo de carne, se meció a raile.» De totes maneres, millor seria que 's cuidessin del Hospital que del Teatro, encare que al teatro de vostés se 'l conegui ab lo nom de *Teatro de Santa Creu*, que «darrera de la creu hi ha 'l d'able.»

Una particularitat: han defensat a *Donna Juanita* tres vells y l' han atacada tres joyes.

Aquí es del cas exclamar: ¡Visca la vellesal!
Continuan los preparatius per posar *La Redoma Encantada* Aquí sí que l' Hospital no hi tindrà res que dir.

.. *L' Africana* del Liceo hauria sigut més bona, si l' any passat no s' hagués sentit cantada per la Theodorini y en Massini. Diu que las comparacions son odiosas; podrá ser; pero en certs cassos son inevitables. La Singer va acentuar be la seva part, lluhint mes l' inteligencia y 'l cor que la garganta. La Torressella va fer una doña Inés molt acabada.

En Barbaccini 'ns ha agradat molt més en altrás operas. Decididament no ha nascut per portugués. No obstant, en l' aria y 'l duo del acte quart nos va treure del pou. Nelusko va ferlo en Pandolfini, havent d' esforsar las sevas facultats y D. Pere (Vidal) al pel.

Los corsos bastant bé y l' orquesta acertada.
En resumén una *Africana* d' invernácul, molt ben cuidada.

Deu-n' hi-doret.

.. Ja compendrán vostés que si aquesta senmana no publiquem *Notas musicals* es per falta d' espay. No obstant, no es tan considerable aquesta falta, que no 'ns permeti algunas apuntacions.

Després del Liceo i Retiro. D' allà se'n anat la Rus-sell, deixan nos l'aygua a la boca. Dimontri de xicola y que b' va cantar lo walt rondó de Dinorah. Fins en Fargas y Soler va entusiasmar-se. Figürinse jo que soch jove com havia d'estar.

Nada, que si l'aygua y 'ls ventots d'aquests dias, no'm fessin por, ja'm tenian cap a Palma darrera d'ella. Perque are va a Palma; no obstant, quan regressi tornarem a sentir-la. Desd' are ja pot apuntarme al llibre dels parroquians.

S' anuncia en aquell teatro lo debut de la nostra paisana Elisa Vazquez. Conforme havia manifestat números endarrera, havia de treballar al Liceo; pero sembla que a la casa gran están molt enfeynats y no han tingut temps de sentir-la, per qual motiu ha hagut d'entendre's ab lo Retiro.

Hi ha que tenir en compte que 'ls cantants no son com los militars. Regularment quan comensan prenent lo retiro, es quan comensan bé. Per més informes l' Aragó.

Al Circo una de freda y una de calenta. Política y tauromaquia serà hó p'ls madrilenyos; pero lo qu' es a Barcelona no crech que may agradi. En cambi Un estudiante de Salamanca es una sarsuela que ha sigut molt b'n rebuda, havent contribuït al exit la nova primera tiple Sra. Alba de Ceballos y la Sra. Marti de Moragas.

Un dia d'aquesta senmana la funció estava dedicada al cós d'artilleria, ab motiu de ser Santa Bàrbara.

L'empresari devia dir:—Vaig a fer una barbaritat: a veure si'm donara diners.

Al Español y al Tivoli los negocis de l'empresa van bé. Tant en l'un teatro com en l'altre continua en vigor la mateixa tarifa. Lo públich per are no's cansa del género.

N. N. N.

LO DÉU DEL SIGLE. (1)

Lo nostre amich Gumá es un xicot incansable.

Aixis com los verdaders fumadors de cigarros ab la punta del un encenen l'a tre, aixis ell, encare no acaba un' obra, la mica de tinta que l'hi queda a la ploma ja l'aprofita per comensarne un' alt'a, y un cop la té comensada, no llingan por que la deixi reposar.

Basta llegirlas y admirar la facilitat qu'an ellas campeja, per comprendre que la fuga del poeta no sufreix eclipses.

L'última producció es un anàlisis de la sed d'or que distingeix a la gent del dia, indicantse al final un medi honrat de fer fortuna y ser felis.

Aqui tenen, per mostra, un tros de l'obra: ara vos-tés judiquin:

METAMORFOSIS.

I

Hi ha, per fortuna, una edat en nosra extranya existencia en que no tenim conciencia del va or que al or s'ha dat, crusem lo mar de la vida navegant tranqui ament, ab lo cervell plé de vent y l'animeta alverida. Res de meditar la sórt que'l destino ns donará, res de vo gué atesora, ¡si tenim d'or tot lo cor! Grouxats de nit y de dia entre 'ls ensónnis més bells, forjém torres y castells en la nostra fantasia. Y en mitj d'aquest do's desvari, veyém la mort tant enlla, que'ns atrevim a pensa que' es impossib e arribarhi. ¡Ah, juventut, juventut! ¡edat hermosa, adorable! Ton valor imponderable so's lo sab qui t'ha perdut. ¡Qué bonica es ta rialteta! ¡Qué grans los cuadros que pintas ab las purísimas tintas de la mágica paleta!

II

L'home jove pues, com dich, viu no més de lo que véu. y l'porvenir, si es que hi créu no l'hi dona cap f'itich. ¡Qué pensa en aquella edat? Fumá un xich d'amagatotis, cargolarse bé 'ls bigotis, sortí 'ls diumenjes mudat, jugá un poquet riure a eslonas, fé algun tech de tant en tant y —aixó es lo més important,— festejar foisa minyonas.

(1) Lo Déu del sigle y lo camí de la felicitat. Vistasso filosófic social en vers per C. Gumá.—Préu: 2 ralels.

¡L'amor! ¡l'amor! Vens aquí lo sol d'aquel a existencia; sa hermosa magnificencia ofega tot lo mesq'.

—¡Amor! diu l'home embriagat: ¡Amor! ¿Que puch vo'guer més? ¿Diners? ¡Ah, ah! Si 'ls diners no fan la felicitat — Y 'l temps, que llavors no es re, va corrent y ell ni se'n cuyda. ¡Qué hi fa esta ab la bos-a buyda mentres se té 'l cor tan plé!

III

Per certa combinació que no es del cas explicar, tal estat pot usar més ó menos duració; pero al fi tothom coneix los afanys de la existencia, y aquella sana creencia poch a poch desapareix. Las mil ilusiones del jove van fugint mentres camina, y, tot de sopie, endevina una vida estranya, nova. Lo crú desengany l'hi tréu l'antigua vena rosada, obra 'ls ulls d'una vegada, contempla 'l món y... ¿qué véu?

IV

Véu uns quadros saturats d'alegría y de beutesa; veu ostentació y grandesa per tots los quatre costats. Véu carretel las uxos pintadas ab vius colors, pleuas d'elegants senyors y de sirenas preciosas. Veu pa'aus d'amp e ftxada, que 's rics d'aurats hermozejan, ab grans j'rons que 'ls ombrejan ab sa sombra pertuñada. Véu niubels p'ens de primors que, a través d'un estrany vel, semblan sucursals del cel ó mansiones d'encantadors.

¡Ah! ¡Cóm divaga 'l seu cap! ¡Cóm va abusantse 'l seu front, al veure que hi ha en lo món tantas cosas qu'ell no sab! Va al teatro y queda sorprés ve'ent aquells p'is radiant, aquell núvol de brillants per tota la sala ex'es. Va al passeig y queda mut mirant aquelas hermosas arrossegant, tan rumbosas, lo llarch vestit de ventut....

Lo fulgor de las miradas, la régia arrogancia fieda; lo dols remor de la seda, las parellas enl'assadas, los palcos, los cortinatjes, las joyas d'or, los rubins, los grans pataus, los jardins, los lacayos, los carrua jes.... tot bu'l ab forsa volcanica dintre d'aquel foru humá com si's posés a balla una gran dansa satànica; y 'l pobre, trist y aturdit davant de tanta hermosura, compren ab viva amargura quant poquet es, quant petit....

V

En lo llèngua je no's troba energia suficient pera explica exactament lo que llavors pensa 'l jove.

—Tot aixó.— ¡tu! —tot aixó se fa gracies als diners! De modó que si n'ingues també ho podria fer jo. No hi ha dubte, no: viuria també en mor das suntuosas, y en carretel las lustradas pels carrers passajia. També me'n podria aná a l'ópera y al café, grouxarme no lent may ré, y rodant d'aquí d'allá. Y tocaria mans finas, repulidas y enguñtadas, y aspiraria a enad's de mil boquitas divinas. Y duria al meu costat frech a frech meu fent brasset una dona, un ange et de cutis bianch y rosat. Y sentiria 'l meu cor batent sempre d'alegría....

Tot, tot aixó jo ho tindria, si jo p'vés sentir or....

Pues vult sentir, si, si: jo sé que 'l món n'esta plé: buscaré al f'ont sigui. Y qué? ¿Perqué no n'haig de tenir? ¿Puch mirar com tothom medra tan veriginosamente, trist y atropat al present com l'ostra ho está a la pedra?—

VI

A partir d'aquest instant ¡adéu tranqui la existencia! En continua efervescencia la calma s'evaporant. Llavors, de mica en mica, se véu lo que ni's somiava, y lo que 'l jove pensava gradualment se modifica. Desseguit comprén ben clar que'l amor, si bé'ns halaga, a pesar de tot s'apaga quan no te res per menjar. Veu lo indispensable que es l'ideal que al món enlluherna, y que en la vida moderna tot se logra ab los diners. Nota ab quanta indiferencia tot lo que es pobre se reixassa, y 'ls treballs de tota classe que ha de sufrir la indigencia. Y un dia ab lógica ruda vé a exclamar:—L'or, es vritat, no fa la felicitat; pero, vaja, moit hi ajuda.—

C. GUMÁ.

ESQUELLOTS.

¡Pobre Sr. Rius! L'hi fa un trip-trap lo cor, que si no li posa remey va a riscos de patir palpitations.

Algú que l'ha vist d'aprop diu que fins las patillas l'hi segueixen lo moviment de las aurículas y 'l ventricul. Es una cosa extraordinaria.

Sembla un metrónomo desbaratat que tant aviat marca 'l compás de tres per quatre com lo de sis per vuit.

La causa d'aquest malestar ja poden pensársela. La vinguda del príncep alemany.

¡Ditxosa vinguda!... ¡Quantas alternativas! y ¡quin sobresalt mes continuu!

Havian dit que vindria 'l dia quatre. Després van dir que no vindria. Mes tart que se'n anava a Andalusia. Tant aviat fan zorre que vindrá a embarcarse a Barcelona, com que no saben a punt fixo ahont s'embarcara.

Sembla que ho fassan expressament.

Per ferlo patir d'aquest modo, llavors que vá pujar l'esquerra no hauria valgut mes que l'haguessen dimisit?

Pero jo crech que vindrá. Y encare més, crech que vindrá a passar entre nosaltres las firas de Sant Tomás.

L'Ajuntament, per obsequiarlo podria guarni un pessebre en lo saló de Cent. Després podria portarlo a veure la fira dels galls. Y últimament podria presentarli la décima.

Barcelona te recibe

y a más el Ayuntamiento, y en prueba de su contento esta decima te escribe.

Al mismo tiempo te exhibe su alcalde que vale mucho, es un hombre muy machucho en tantisima manera, que cuando Bismarck se muera alquilate, que es muy ducho.

De tots modos pèl dia que arribi ja s'ha fixat la carrera.

Passeig de Sant Joan, Corts, Passeig de Gracia, Rambla y Passeig de Colon.

Los vehins d'aquests carrers están d'enhorabona.

Perque las brigadas municipals han d'engravarlos ab dobletas de cinch duros.

Sembla que l'arcalde ha demanat al administrador de correus que's colouqui un busson a cá la Ciutat.

No hi tinch cap inconvenient; pero sobre tot que vigilin a n' en Fivaller.

Aquella estàtua de mármol no'm fá goig. Com que no l'res més que fer en tot lo dia, no sigui cas que's dediqui a treure cartas....

Llegeixo:

«Ha sido detenido un joven por haber hurtado algunos patos y un ganso a una mujer de S. Andrés.» No sabia que Sant Andreu llingués varias donas, ni que las donas de Sant Andreu se dediquessin a criar anechs y ocas.

De tots modos lo lladre pagarà 'l pato.

Diu un telégrama,

«Ha aparecido la fiebre amarilla en Caracas.» ¡Caracas!

¿Qué ha pasat al Cementiri del Oest?

L'administrador ha renyit ab lo capellá: lo capellá

ha renyit ab l' administrador y tots los empleats han presentat la dimissió, haventlos sigut admesa.
«*Ya ni en la paz de los sepulcros creo.*»

De moment lo capellà continua al seu puesto, l' administrador está cesant, y 'l senyor Soler y Catalá, ex-regidor conservador, parent del bisbe, s' ha fet càrrech de l' administració del cementiri.

Aixis com en Sagasta vā prometre que cauria del costat de la llibertat, en Rius y Tauler ha promès que cauria del costat de la mitra.

Un anunci modelo:

«Se necesita una ninyera que sea muy cariñosa con las criaturas de 25 a 30 años de edad.»

A Paris ha mort un tal Berriche que tenia una mania original, la mania de coleccionar quadros sense mirá 'l seu mérit.

Era la providencia dels pintors bunyols.

Havia arribat a reunirne 17 000 y per colocarlos dava despido als inquilinos de las casas que posehia, omplintlas de quadros.

—Aquest home es molt caritatiu, deya un admirador de 'n Berriche.

—¿Perque protegia als artistes?

—No, home, no; porque 'ls quadros que compra no 'ls ensenya a ningú.

Lo Sr. Bohigas, gacetiller del *Brusi*, ha sigut nomenat de la comissió del monument a D. Antonio Lopez, gracias al empenyo del alcalde.

¡Que siga l' enhorabona!

«Quien a buen monumento se arrima, buena sombra le cobija.»

Una comissió de mormons vā presentarse á Victor Hugo oferintli un parell de xicotas molt cayas.

—Prénguilas, vān dirli, que desitjem possehir algunas obras sévas entre nosaltres.

—¿Obras mevas? vā respondre 'l poeta. Las tinch totas cedidas. Vágin y enténguinse ab los méus editors.

Exàmen de gramàtica:

—¿Cuantos son los géneros?

—Tres.

—¿Cuales son?

Lo deixeble 's queda parat, mirant las vigas.

—Los géneros son, diu lo mestre per donarli péu: masculino...

—Ah, sí: masculino, masculina y...

—Prou.

Oració que feya cada dia un bolsista tronat y molt cristià:

D'eu mèu, apiadéuvs de mi, y ja que havéu tingut a bè quitarme la fortuna, feume la gracia de quitarme la gana.

QUÈNTOS.

—¿Es possible que no 't fastidihis en la tertulia de D.ª Mónica? preguntava un jove a un altre jove.

—Fastidiarme ¿y porque?

—Pero home, una reunió de velas, que passan la nit fent la bescambrilla...

—Las deixo jugar y *pax vobis*.

—¿Y donchs que fas?

—Res; quan surto tinch una gran satisfacció. Per aixó hi vaig.

Entre dos criadas aragonesas:

—Chiquia, ¿con qué has reñio con tu lancero?

—Si hija, como que se habia empiñao en que habia de sisar ocho cuartos, toos los dias.

—Pues velay como tenia razon.

—Es que queria que se los diera.

—¡Andal! ¡Ocho cuartos un lancero!... Mira chiquia, por diez tienes un ingeniero más replantao que un rey. ¡Nueve le doy al mio, y vaya un mocetón!

TRENÇA-CAPS.

XARADAS.

I.

Ningú vol primera, hu-dos, vegetal, afirma tercera, la quarta es vocal.

Si sols una estona rumias com cal, qu' es beguda bona veurás la total.

PEPET SIMPÀTICH.

II.

—Donya Hu-dugas, una hu-tres.

—Miri si es per en P-squal.

—Estich que per ell no es puig diu:—«A D.ª Total.»

QUATRE AMIGOS.

SINONIMIA.

Are 'm total la Tot en Tot y 'l seu xicot.

J. M. F. DE PETITS,

CONVERSA.

—Quin dia 's casa Medí?

—Marsal no ho pots sapigué.

—Bè home, y aixó?

—Perqué

te 'n anirias d' aquí.

—D' aquí? De la muy has dit?

—Ay nov qu' ets espavilat!...

—No sabs ú que such callat?

—Llavors sera... Ja ho hém dit.

UN CATALANETA.

GEROGLIFICH.

:::

mars

F

or or

I

+

re

TTTTTT

IA

UN B. DALOM.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª.—*Pi-ga-da.*
2. Id. 2.ª.—*Hu-la-no.*
4. ANAGRAMA.—*Moret-Temor-Morté-Metro.*
3. MUDANSA.—*Massa-Missa-Mossa-Mussa.*
6. ROMBO.—

P
N A P
P A R E T
P E L
T

5. CONVERSA.—*Cusina.*
3. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Calafell.*
8. GEROGLIFICH.—*Tres sastres y tres sastressas fan sis personas.*

ALMANACHS AMERICANS DE PARET.

AB XARADAS, EPÍGRAMAS, ENDEVINALLAS Y FINIS GUIATS PER LAS CUINERAS.

Gran assortit per tots los gustos y totas las fortunas. Dibujos variats, cromos perfectes, incrustacions d' or, formas distintas y elegants, tamanyos de totas classes y preus baratissims, desde 1/4 rals fins a 18. Tot aixó ho trobaran en la llibreria de 'n Lopez, Rambla del mitj, 20. Vajin a veure'ls y se convenceran que no exagerem.

VENTA AL PER MAJOR Y MENOR. Als correspon-sals s' otorgan grans rebaixas.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 22.

LO PROCÉS DE «DONNA JUANITA.»

—Fins los jutges que havian anat per condemnarla se la miravan per entre-mitj dels dits.